



Quæstionum, Et Resolutionvm Legalium Libri Duo

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1683

Cap. XI. Vtrùm Episcopus possit cogere Canonicos ad assistendum cum cappis, aliis canonicis aut dignitatibus divinum officium facientibus: Et utrùm Canonici ab hoc gravamine appellare possint.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98367](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98367)

quam facere intendebant Provinciales eligendi, non poterat eos ad provincialatum reddere idoneos, quia cum summus Pontifex iustis de causis mandaverit capitulum generale celebrari anno 1636. in capitulo intermedio quod voluit celebrari anno 1635. mandaverit deputari Provinciales: & quod Procuratores generales in brevi Apostolico nominati, eorum Officio fungerentur respectivè in Romana curia, & in Regno Franciæ, usque ad dictum proximum capitulum generale; non poterunt capitulares, in illo capitulo intermedio derogare Pontificiæ constitutioni: nec deputati & approbati à summo Pontifice renunciare suæ deputationi, nisi interveniente ejusdem summi Pontificis facta fuit ad bonum commune, non potest illi per consensum capituli, vel particularium derogari, vel ab ea recedi in præjudicium religionis: ut in fortioribus terminis de capitulo generali loquens tradit Mirand. in manual. prelat. regul. tom. 2. q. 29. art. 8. in 1. & 2. conclusi. Et est communis Doctorum traditio in cap. cum accessissent 8. de constit. 3. Quod tanto magis procedit, quia in Brevi concessio à summo Pontifice, adest decreti irritantis clausula, adjecta etiam pena excommunicationis: ob quæ multo minus recedi potest à voluntate expressa summi Pontificis. Covarr. in cap. quamvis pactum, part. 2. 4. §. 2. n. 13. Cum ergo tractetur de mera & clara dispositione Papali, nullo modo possunt religiosi illi contravenire. Rot. decis. 84. num. 6. part. 1. recentior. Quamvis supradictis cessantibus, possit religiosus qui fuit electus, & nunquam possessionem apprehendit, neque administravit, electioni renunciare; ut aliud officium quod alias esset incompatible, consequatur, maxime cessante clausula decreti irritantis: ut tradit Novar. decis. 66. per tot. part. 1.



CAPUT XI.

Utrum Episcopus possit cogere Canonicos ad assistendum cum cappis, Canonicis aut Dignitatibus divinum officium facientibus. Et utrum Canonici ab hoc gravamine appellare possint.

SUMMARIUM.

- 1 Episcopus in Synodo statuta condere potest, dummodo non sint contraria juri communi.
- 2 Episcopus statuta sine capitulo facere non potest.
- 3 Statuta & decreta facta in Synodo, dicuntur statuta solius Episcopi.
- 4 Episcopus in condendis statutis requirere debet consensum capituli, sed non tenetur illud sequi.
- 5 Tractatus capituli pro condendis statutis sufficit, quod fiat in privatis congregationibus.
- 6 Qua sit differentia inter Synodum provincialem, & Diocesana. Remissivè.
- 7 Episcopus potest penam imponere, ubi jus non imponit, vel penam juris augere.
- 8 Episcopus penam excommunicationis imponere potest, etiam absque trina monitione.
- 9 Excommunicationis pena non debet facile imponi.
- 10 Consuetudo Ecclesiæ, circa dilationem capparum, debet observari.
- 11 Appellari non potest à pena imposita per statutum Episcopi.

- 12 Appellari potest à declaratione pena legi, vel statuti.
- 13 A pena excommunicationis contenta in decreto, datur appellatio.
- 14 A decreto facto favore cultus divini, non datur appellatio suspensiva.
- 15 Datur tamen appellatio quoad effectum devolutionis.

Supponendum in primis est, Episcopum statuta condere posse, dummodo juri communi non sint contraria: ut probatur in cap. quod super his, de major. & obed. capit. ex ore. §. porro, de priv. capit. licet, de off. ordin. Duenn. regul. 2. 45. Barbo. de off. & pot. Episc. allegat. 93. n. 23. Tusc. litt. E. concl. 351. Et quoniam regulariter Episcopus statuta condere non possit, sine consilio sui capituli: cap. Episcopus, 14. dist. 2. Barbo. ubi supr. n. 25.

Tamen advertendum est sufficere, quod Episcopus negotium communicaverit capitulo, prout supponitur in facto; quia Canonici Ecclesiæ Cathedralis de qua agebatur, fuerant (prout esse solent) præfentes in Synodo Diocesana. Decreta verò & constitutiones quæ fiunt in Synodo, non dicuntur statuta Synodi, neque fiunt à Synodo; sed à solo Episcopo, qui solus illa subscribit, solus publicari mandat, solus ad illorum observantiam cogit: ut bene ostendit Ughelin. in tract. de Episcop. part. 2. cap. 47. n. 7. ubi docet, congregacionem Eminentiss. Cardinalium, qui Concilii Tridentini interpretationi præfati sunt, declarasse Episcopum in Diocesana Synodo posse constitutiones facere, absque consensu & approbatione Cleri: debere tamen requirere consilium Capituli, licet illud sequi minime teneatur. Quod etiam voluit Stephan. Quatant. in sum. bullar. in verb. Synodus Diocesana. Et quod plus est, sufficit quod talis tractatus fiat in privatis congregationibus, dummodo postea decreta in Synodo publicentur. Et ad præmissa faciunt quæ tradit Sanch. in tract. de matrim. lib. 8. disp. 17. num. 33. ubi ostendit diffinitionem inter Synodum Diocesanam & Synodum Provincialem. Idem voluit Barbo. dist. allegat. 93. numero 15. in fin.

Et prædicta locum habent, non obstante pena excommunicationis appolita in dicto decreto: quia Episcopus potest apponere penam, ubi jus non apponit, vel aggravare penam à iure impositam, cap. in causa, & ibi Abb. De eo qui fuit. ordin. suscep. Etiam apponendo penam excommunicationis, suspensionis & interdicti absque trina monitione, licet illa regulariter requiratur: cap. sacro, de sentent. excomm. & ibi Boich. col. 1. Henric. Bott. in tract. de Synodo Episc. part. 2. conclus. 13. n. 106. & 109.

Melius tamen fecisset illustrissimus Dominus Episcopus, si tam facilis non fuisset in laxando penam excommunicationis, in qua valde parcum esse oportet: cum tales pænæ potius sint in laqueum Christianis, quam in utilitatem: ut notat Bott. loc. citat. num. 113. Et ideo cum aliis quidam Episcopus decretum fecisset in Synodo, adjecta penam excommunicationis: Rota Romana penam illam non approbavit, dixitque illam non posse servari, cum sit illaqueatoria animarum, ut videre est in decis. 757. n. 2. par. 2. recentior.

Et præmissa omnia procedunt, posito quod non probetur consuetudo dictæ Ecclesiæ, circa dilationem quatuor capparum, in contrarium: nempe quod Domini Beneficiarii sint in tali consuetudine, non assistendi Canonici, vel Præposito Ecclesiæ diebus omnibus celebranti, vel officium facienti, cum qua-

tuor cappis : si enim contraria consuetudo legitimè probaretur , res non transiret sine difficultate : ex dicta decisione Rot. 757. num. 1. part. 2. recentior.

Attamen difficillima erit huius contraria consuetudinis , in hac Ecclesia Cathedrali probatio , si eam Præbendati aduersus Canonicos facere intendant ; cum jam à multis annis de tempore quo insignis Iuriconsultus Stephan. Bertrandi viuebat , beneficiati consueuissent assistentiam facere Canonicis & Dignitatibus in officiis solemnibus : ut de hac eadem Ecclesia loquens testatur consil. 195. lib. 1. posterior. quod consilium est totum de hac materia , & valde fauet constitutioni factæ per Illustrissimum Dominum Episcopum.

11 Quibus ita positis , sequitur resolutio dubij , ut um ab huiusmodi decreto seu constitutione Episcopali appellari possit ; nam à pœna per statutum Episcopi imposita , appellari non potest : Bott. in d. tract. de Synodo , art. 1. conclus. 1. n. 115. quia à pœna legis vel constitutionis non appellatur : c. quia nos 32. de appellat. f. Licet à declaratione pœnæ per statutum Episcopi impositæ , detur appellatio ; quia appellans fœdum non fuisse ligatus pœna statuti illius Episcopalis , cum multi dentur casus , in quibus contravenientes tali statuto , pœnam non incurunt. Bott. dissol. loc. numero 17.

13 Præterea verius videtur , quod à pœna excommunicationis in illo decreto contenta , detur appellatio suspensiva : quia decretum illud excommunicationis pœnam infligens , non videtur obseruandum tanquam illaqueatorium animarum , ut sup. diximus ex d. decis. 75. n. 2. par. 2. recentior.

14 Semotà vero pœna excommunicationis , in reliquis d. cta appellatio non debet suspendere executionem , saltem donec Dominus Episcopus fuerit inhibitus : quia agitur de decreto facto propter augmentum cultus diuini ; quo casu , pendente appellatione , fit prouisio propter fauorem diuini cultus. Rebuff. de sentent. prouision. in præfat. numero 37. & num. 38. in fin. ubi dicit , quod non obstante appellatione , fieri debet seruitium Ecclesiæ per modum prouisionis ; ne cultus diuinus pereat , aut minuat ; f. sine tamen præiudicio appellationis , quoad effectum deuolutiuum. Sigism. Scacc. in tract. de appellat. quæst. 17. limit. 26. num. 1. vers. ratio huius limitationis. Salgad. in tract. de Reg. protel. part. 3. cap. 2. numero 69.

CAPVT XII.

Parochus Ecclesiæ per aliquot milliaria distans , an possit lucrari distributiones , annuaria , & missas fundatas , deferuendo , saltem per substitutum :

SUMMARIVM.

- 1 Distributionum quotidianarum quatuor species.
- 2 Residentia , & presentia personalis in choro , multum inter se differunt.
- 3 Residentia duplex est : una præcisa , & alia causatiua : & quomodo inter se differant.
- 4 Quæ residentia requiratur in simplici præstimonio , vel beneficio.
- 5 Beneficium quod habet onus celebrandi missas , non est incompatible cum curato.
- 6 Seruitia Ecclesiæ , ex quibus sint inter se compa-

ribilia.

- 7 Beneficia simplicia si sint seruitoria , requirunt residentiam.
- 8 Incompatibilitas consideranda est non respectu tituli , sed respectu seruitij , dum agitur de lucrandis distributionibus.
- 9 Distributiones quæ præstantur pro seruitio personalis , dicuntur personales.
- 10 Substitutus non admittitur , quando distributiones præstantur ratione seruitij personalis , etiam in fauorem absentium ex causa studij , vel alia iusta causa.
- 11 Missæ per turnum celebranda , non possunt dici per substitutum.
- 12 Statutum recipit interpretationem à iure communi.

Distributionum quæ inserviuntibus , & diuino officio assistentibus dantur , quatuor sunt species. Prima , quando certus est numerus præbendarum , sed præbendæ non sunt distinctæ. Secunda , quando præbendæ sunt distinctæ , & distributiones dantur de mensa communi residentibus in loco ; quamuis diuinis officiis non intersint. Tertia est earum quæ dantur illis , qui intersunt horis diurnis & nocturnis Ecclesiæ , & choro , actuale seruitium & ministerium sibi competens exhibendo. Quarta continet omnia emolumenta quæ diuiduntur , & distribuuntur presentibus tantum , & iis qui intersunt certis sacris , piisque actionibus ; qualia sunt annuaria , mortuaria , & alia huiusmodi , de quibus in cap. unic. de cleric. non residen. lib. 6. Et has quatuor species distributionum refert & explicat Monet. de distribut. quotid. par. 1. q. 3. per tot.

Inter residentiam autem , & interessentiam personalem in choro , etiam quoad distributionum quotidianarum perceptionem , magna est differentia : ex Casar. de Grass. decis. 5. de præben. num. 3. cum pluribus citatis per Monet. in d. tract. de distr. quotid. par. 1. quæst. 4. numero 18. Rot. decis. 330. numero 2. par. 1. diuers.

Potè residentia duplex est ; una præcisa , qualis requiritur in parochialibus , in canonicatibus , & similibus : alia est causatiua , videlicet ut clericus teneatur residere sub pœna privationis fructuum , non autem sub pœna privationis tituli ; qualis est ea quæ requiritur in certis capellanis ; quæ obligant ad interessendum in choro diurnis , nocturnis missæ officiis , sub pœna privationis emolumentorum. Et similiter dum quis obligatur inservire ; quando id sibi iniungitur à Præposito , vel alio superiore ; aut quando obligatur inservire certo tempore , & non continuo : ut bene explicat Rot. decis. 489. num. 1. & per tot. par. 2. in recentior.

Ex quibus sic suppositis , sequentes eliciuntur resolutiones. Primum quod licet regulariter residentia , quæ requiritur in simplici beneficio , vel præstimonio , non dicatur præcisa , sed tantum causatiua ; cum plerumque seruitium tam missarum , quam aliorum similium præstari possit per substitutum ; & ideo f. beneficium habens onus annexum celebrandi missas , non sit incompatible cum beneficio curato , recte Gratian. decis. March. 155. Tamen residentia quæ requiritur in Parocho , exigitur præcisa & personalis ; neque potest Parochus curam animarum exercens in loco satis remoto ab Ecclesia parochiali excusari , non tantum ab interessentia , de qua nullum est dubium ; sed nec à residentia in alia non Parochiali , supposito quod seruitium istius , semper & continuo concurret cum seruitio Ecclesiæ parochialis. Certum est autem , f. quod